

Безпека життєдіяльності

Харків, 2002

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ
РАДА РЕКТОРІВ ХАРКІВСЬКОГО ВУЗІВСЬКО ЦЕНТРУ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ "ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ"
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
УКРАЇНСЬКИЙ ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ЕКОЛОГІЧНИХ ПРОБЛЕМ

ТЕЗИ

доповідей науково-методичної конференції
"БЕЗПЕКА ЖИТТЕДІЯЛЬНОСТІ"

УДК614.8(075.8)

Тези доповідей науково-методичної конференції «БЕЗПЕКА ЖИТТЕДІЯЛЬНОСТІ».
Харків, 2002. - 98 с.

У збірнику приводяться тези доповідей науково-методичної конференції «Безпека життєдіяльності», в яких розглянуто питання пов'язані з проблемами небезпеки підприємств, сільського господарства, транспорту та оточуючого середовища, безпеки людини у сучасних умовах, моніторингу навколишнього середовища, ролі інформаційних та експертних систем у вирішенні питань безпеки життєдіяльності, а також робота спілки фахівців з питань БЖД у м. Харкові.

Збірник упорядкували : Березуцький В.В.
Кононенко Н.А.

ЗМІСТ

I.	Проблеми безпеки життєдіяльності Харківщини-шляхи вирішення, перспективи	7
II.	Навчання з наукового напрямку БЖД	17
III.	Небезпеки підприємств, сільського господарства, транспорту та оточуючого середовища	35
IV.	Сучасні техніка та обладнання захисту природи та людини	48
V.	Моніторинг навколишнього середовища	60
VI.	Безпека людини в скчасних умовах	73
VII.	Інформаційні та експертні системи у вирішенні питань безпеки життєдіяльності	87
VIII.	Робота спілки фахівців з питань БЖД м. Харків.	94

ЩОДО ЕКОЛОГІЧНОЇ НЕБЕЗПЕКИ НАКОПИЧУВАЧІВ ПРОМВІДХОДІВ

О.Г.Васенко, Ю.А.Ільєвська, А.В.Ільєвський

УкрНДІ екологічних проблем, м. Харків

Ряд питань, пов'язаних із природоохоронними аспектами експлуатації накопичувачів промстоків, шламонакопичувачів і хвостосховищ (надалі накопичувачі), або на сьогоднішній день вирішений, або вирішений не повною мірою. До основних з них можна віднести такі: немає єдиної міжвідомчої нормативної бази щодо проєктування, будівництва й експлуатації накопичувачів; немає також єдиної правової бази, що регламентує питання контролю, нагляду, а також компенсаційних виплат за завдані збитки при експлуатації накопичувачів: застосовувані на практиці системи моніторингу небезпечних впливів накопичувачів, як правило, не всеосяжні й обмежуються контролем далеко не всіх необхідних параметрів, технічні пристрої для швидкого реагування і ліквідації аварій не впроваджені; паспортизація накопичувачів практично не проведена, незважаючи на те, що затверджена і видана "Методика обстеження та паспортизації гідротехнічних споруд систем гідравлічного вилучення та складування промислових відходів та хвостів"; у зв'язку з відсутністю результатів паспортизації дотепер на загальнодержавному рівні не створений банк даних про накопичувачі, який містив би параметри, за якими достовірно можна було б оцінити потенційну небезпеку кожного об'єкта і розробити стратегію її зниження; концептуально не розроблене поняття критерію екологічної небезпеки накопичувачів, у зв'язку з чим неможливо класифікувати їх за цим показником і, відповідно, виявити найнебезпечніші об'єкти; у рамках

Національної програми оздоровлення басейну Дніпра не виконаний аналіз здійсненності й ефективності запропонованих раніше заходів щодо поліпшення екологічного стану в районах розміщення накопичувачів.

З огляду на це, фахівцями УкрНДІЕП та УДНДІ "УкрВОДГЕО" був виконаний збір інформації шляхом вивчення проектної та науково-технічної інформації, що є в архівах дев'яти харківських інститутів, а також анкетування підприємств України, що мають накопичувачі.

Оглядовий аналіз цих матеріалів показав, що найбільші накопичувачі з токсичним вмістом (тобто потенційно небезпечні) відносяться до нафтохімічної, металургійної, гірничо-збагачувальної, вугледобувної і вуглезбагачувальної галузей промисловості.

Питання оцінки екологічної небезпеки накопичувача в науковій літературі практично не розроблені. Є спроби створення критерію екологічної небезпеки виходячи з присутності чи відсутності деяких негативних впливів, що йдуть від накопичувача. Однак такий підхід занадто схематизований і не враховує масштаби шкідливого впливу, тому вимагає подальшої поглибленої розробки.

Споруди для захисту території довкола накопичувача від наслідків прориву дамб ні в басейні Дніпра, ні в взагалі в Україні, як правило, не зводяться. На переважній більшості об'єктів відсутні точні розрахунки прориву, і, відповідно, реальні оцінки наслідків аварії. Слід мати на увазі, що за катастрофічністю наслідків (загибель людей, руйнування будинків і споруд, подальше тривале забруднення території, загибель біоценозів) прорив дамб займає перше місце серед інших негативних впливів накопичувачів.

Підсумовуючи результати аналізу анкетування та науково-технічної літератури, можна зробити такі висновки: природоохоронні заходи на накопичувачах проводяться, але в основному обмежуються захистом поверхневих та підземних вод; атмосферне повітря і прилегла територія, як

правило, не захищаються; класифікація накопичувачів за ступенем їхньої екологічної небезпеки не виконана; тільки проведення точної інвентаризації і класифікації накопичувачів дасть змогу виділити найнебезпечніші з них і розробити для них першочергові природоохоронні і протиаварійні заходи.

ПУТИ УЛУЧШЕНИЯ ВИБРОАКУСТИЧЕСКИХ ХАРАКТЕРИСТИК ТРОЛЛЕЙБУСНОГО ПАРКА

В.И. Заиченко, О.В. Заиченко

Харьковская государственная академия городского хозяйства

В крайне неблагоприятных производственных условиях находятся водители троллейбусов, трудовой процесс которых отличается напряженностью анализаторных функций (зрение, слух), эмоциональным напряжением, а также воздействием шума, вибраций и других вредных производственных факторов.

Если напряженность труда водителей обусловлена спецификой трудового процесса и уменьшить ее, на данном этапе, не представляется возможным, то снижение уровней виброакустических параметров является необходимым условием повышения безопасности и надежности троллейбусного парка при эксплуатации. Так, в кабинах водителей троллейбусов, движущихся со скоростью 40 км/ч в режиме тяги уровни звука (в дБА) составляют: ЗИУ-9 – 86; ЗИУ-10 – 85; ДАК-217Е – 83; РОКАР – 83; ЮМЗ-Т1 – 84 при ПДУ – 80 дБА. Рассматривая процессы образования шума в кабине следует отметить наличие двух составляющих: воздушной и структурной. Воздушным путем шум попадает в кабину через элементы ограждения, щели, отверстия, проемы. Структурная составляющая обусловлена вынужденными колебаниями элементов

Наукове видання

ТЕЗИ
доповідей науково-методичної конференції
“Безпека життєдіяльності”

Підп. до друку _____

Формат 60x84 1/16 папір газети. Друк –різографія.

Умовн. – друк. Арк.

Облік-вид. Арк

Тираж - прим.

Зам. ціна договірна

Національний технічний університет “Харківський політехнічний інститут”
61002, Харків, вул. Фрунзе 21

Ч.п. Азамасв, 310144, Харків, вул. Героїв Праці 17, к.470